

20.10.2015

Eduskunnan työ- ja elinkeinojaosto

Viite: Sähköpostitse 13.10.2015 toimitettu asiantuntijalausuntopyyntö

TYÖLLISYYSMÄÄRÄRAHOJEN RIITTÄVYYS JA KOHDENTUMINEN

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) ja Lapin TE-toimisto toteavat pyydettyä lausuntona eduskunnan työ- ja elinkeinojaostolle työllisyysmäärärahojen (momentti 32.30.51) riittävydestä ja kohdentumisesta sekä talousarvioin vaikutuksista nuorten työttömyyteen ja pitkäaikaistyöttömyyteen seuraavaa:

1. Työllisyysmäärärahojen riittävyys ja kohdentuminen

Vuosi 2015 on haastanut määrärahojen tason ja kohdentamisen

Momentin 32.30.51 julkiset työvoima- ja yrityspalvelut vuoden 2015 määrärahakehys on ollut aiempiin vuosiin verrattuna huomattavasti niukempi. Merkittävästi tähän on vaikuttanut se, että palkkatuki- ja starttirahapäätösten työmarkkinatukiosuudet siirtyivät rahoitettavaksi momentilta 51. Lisäksi edelliseltä vuodelta siirtynyt määräraha oli Lapissa huomattavasti pienempi kuin edellisenä vuonna ja uusiin päätöksiin käytettävissä olevan sitomattoman osuus aiempaa pienempi. Vaikka Lappi on perinteisesti valtakunnan heikoimpia alueita työllisyyden näkökulmasta, alueellisen määrärahaajan jakokriteerit eivät suosi aluetta johtuen alhaisista volyymeista verrattuna muihin alueisiin ja Lapin osuus jaettavasta määrarahasta on pienentynyt.

Huomioiden työ- ja elinkeinoministeriön määrärahojen käytön painotukset ja määrärahoihin tehty korvamerkinnot, TE-toimistot ovat kohdentaneet palveluita kuluvan vuoden aikana ensisijaisesti vähintään 300 päivää työmarkkinatukea saaneisiin sekä monialaisen yhteispalvelun piirissä oleville. Esimerkiksi Lapissa palkkatuki on ollut kohdennettu vain em. kohderyhmiin sekä veloitteen piiriin kuuluiin. Myös muissa palveluissa edellytyksenä on ollut, että vähintään puolet valittavista täyttää nämä ensisijaiset asiakaskriteerit. Käytännössä ennaltaehkäisevään palvelujen kohdentamiseen ei ole ollut käytettävissä määrärahaa ja osa heikossa asemassa olevista on jäänyt palveluiden ulkopuolelle kokonaan esimerkiksi nuoret ja ansiosidonnaista työttömyysetuutta saaneet.

Määrärahojen voimakkaalla kohdennuksella on voitu vaikuttaa siihen, että pitkäaikaistyöttömyyden kasvu on Lapissa taittunut ja työmarkkinatuen kuntaosuuden piiriin kuuluvien määrä on pysynyt lähes samalla tasolla kuin se oli tammikuussa. Kolikon kääntöpuoli on ollut nuorisotyöttömyyden kääntyminen Lapissa kasvuun, kun palveluja ei ole ollut tarjolla. Kielteisenä vaikutuksena voi pitää myös palvelujen heikkoa vaikuttavuutta sekä heikkoja mahdollisuuksia vaikuttaa ennakoivasti työttömyyden pitkittymiseen.

Määrärahojen alhainen taso näkyy myös aktivointiasteessa, joka elokuussa oli Lapissa ELY-keskusalueista matalin ja nuortenkin osalta matalimpien joukossa. Aktivointiasteeseen

laskettaviin palveluihin osallistuvien määrä on myös Laskenut Lapissa koko maata voimakkaammin.

Uusi vuosi tuo mukanaan lisää haastetta – tilanne tulee olemaan erittäin vaikea

Talousarviossa julkiset työvoima- ja yrityspalvelut -momentin määrärahaksi ehdotetaan 557 milj. euroa, jossa on vähennystä 6 milj. euroa (- 1 %) tämän vuoden varsinaiseen talousarvioon nähden. Palvelujen arvolisäverojen (noin 58 milj. euroa) siirtymisellä maksettavaksi tältä momentilta on kuitenkin huomattava määrärahan riittävyttä heikentävä vaikutus. Talousarvioarvioesityksen mukaan työvoimapalvelujen piirissä olevien määrä laskee kaikissa momentilta 51 rahoitettavissa palveluissa ja sitä kautta myös aktivointiaste todennäköisesti laskee edelleen ensi vuonna.

Ensi vuoden määrärahojen riittävyyteen heijastuu myös kuluvan vuoden määrärahojen niukkuus – oletettavaa on, että tältä vuodelta siirtyy sitomatonta määrärahaa ensi vuodelle aiempaa selvästi vähemmän, näin ainakin Lapissa.

Määrärahojen riittämättömyys johtaa siihen, että työttömyys, pitkäaikaistyöttömyys ja nuorten työttömyys pysyvät korkealla tasolla ja uhkaavat edelleen kasvaa. Talousarvioesityksen arvion mukaan työllisyysmäärärahoilla rahoitettavien työvoimapalveluihin osallistuvien määrän lasku on niin huomattava, että sitä tuskin kompensoi avointen työmarkkinoiden työvoiman kysynnän vilkastuminen. Tilannetta ei voida korjata myöskään muutoin kuin mom 51 rahoitettavilla palveluiden käytön lisäämisellä (ESR-rahoitteiset toimenpiteet, työkokeilu omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella, kuntouttava työtoiminta, vuorotteluvapaa).

Työmarkkinoiden näkökulmasta tarvitaan vaikuttavuutta lyhyellä ja pidemmällä tähtäimellä

Koska julkisen työvoima- ja yrityspalveluihin käytettävissä olevat määrärahat ovat erittäin niukat tarpeisiin nähden, joudutaan tekemään kuluvaan vuoteen tiukempia priorisointeja määrärahojen kohdentamiselle.

Mikäli määrärahoilla halutaan hallituksen kirjauksen mukaista vaikuttavuutta ja työllisyyttä nopealla aikataululla, palkkatuen kohdentaminen yrityksiin ja alkavaan yritystoimintaan tuottaa toivottuja vaikutuksia. Lisäksi yritysten kanssa yhteistyössä toteutettavissa yhteishankintakoulutuksissa vaikuttavuus on keskimääräistä parempaa.

Mikäli haetaan vaikuttavuutta pidemmällä tähtäimellä, määrärahojen kohdentamisen painopisteen tulisi olla yksilöllisten palvelupolkujen rakentamiseksi tarvittavissa palveluissa sekä ammatillisessa työvoimakoulutuksessa. Osaavan työvoiman saatavuus muuttuvilla työmarkkinoilla edellyttää satsauksia osaamiseen.

Nyt esitetty määrärahakehys pakottaa tekemään valintoja, jotka voivat muodostua yritysten kasvun ja kehittymisen sekä työllisyyden myönteisen kehittymisen esteeksi pidemmällä tähtäimellä, kun osaavaa työvoimaa ei ole saatavilla.

Palkkatuen kohdentaminen yrityksiin vähentää kuntien ja muiden sektoreiden työllistämistä

Budjetin tavoitteissa ja toimenpiteissä on vahva tahtotila ulospäin suuntautuvalla työotteella ja yritys yhteistyöllä. Tavoite on keskeinen huomioiden, että uudet työmahdollisuudet syntyvät pieniin- ja keskisuuriin yrityksiin. Jalkautumalla yrityksiin saadaan tietoa työelämän, työmarkkinoiden ja eri toimialojen kehitysnäkymistä, osaamis- ja rekrytointitarpeista palve-

lujen suunnittelun ja hankinnan tueksi sekä vaikuttavuuden kehittämiseksi. Samanaikaisesti saadaan myös tunnistettua yritysten palvelutarpeita. Yritysten kasvu- ja kehittyminen tuo mukanaan työllistämisen mahdollisuuksia.

Määrärahojen kohdentamisessa on tärkeä huomioida elinkeinoelämän tarpeet. Näin siitäkin huolimatta, että osa työpaikoista syntyy ilman yhteiskunnan tukea. Palkkatuen merkitys kasvaa, kun halutaan edistää nuorten, maahanmuuttajien, osatyökykyisten ja pitkään työttömänä olleiden työllistymistä yrityksiin ja näin vaikuttaa työttömyyteen sitä alentavasti. Yhteishankintakoulutuksia puolestaan tarvitaan yritysten erilaisten muutostilanteiden tueksi.

Lapissa ennakoidaan, että palkkatuen käyttöä yrityksissä on mahdollista lisätä, mutta samanaikaisesti kun palkkatuen painopistettä siirretään nykyistä enemmän yrityksiin, muiden sektoreiden työllistämisen volyymi laskee huomattavasti. Erityisesti kunta- ja kolmannen sektorin työllistämisen volyymin laskulla voi olla vaikutusta kuntien työmarkkinaosuuden maksuosuuksien kehittämiseen.

Työvoimakoulutuksia ja kotoutumiskoulutuksia on niukasta saatavilla tarpeisiin nähden

Työelämän muutoksessa osaamisvaatimukset ja ammatit muuttuvat. Työelämässä vaaditaan yhtä aikaa laaja-alaista, mutta myös syvennettyä ammattiosaamista. Olemassa olevaa osaamista on päivitettävä ja kehitettävä sekä kasvaville ja kehittyville aloille tarvitaan koulutettua työvoimaa. Osaamistarpeita on, mutta määrärahoja ei ole riittävästi, jotta voidaan hankkia pidemmällä tähtäimellä tarvittavaa osaamista.

Lisäksi maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksille nähdään olevan lisääntyviä tarpeita huomioiden turvapaikanhakijoiden tilanne ja odotusajat kotoutumiskoulutuksiin, mutta valitettavasti näihinkään tarpeisiin ei nyt suunniteluilla määrärahoilla voida vastata. Lapissa on kohdennettu maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukseen enemmän määrärahaa kuin työ- ja elinkeinoministeriö on laskennallisesti huomionnut määrärahaaossaan, mutta siitäkään huolimatta kaikkiin tarpeisiin ei ole voitu vastata ja nyt uusi tilanne turvapaikanhakijoiden määrässä entisestään lisää tarpeita koulutuksille. Kotoutumiskoulutustarpeisiin vaikuttaa alueella vahvasti pakolaistaustaisten/humanitääristen perustein maahan tulleiden suuri määrä.

Ammatillisen työvoimakoulutuksen hankintaan liittyvät olemassa olevat sitoumukset sekä suunnitellut kotoutumiskoulutukset ilman, että on huomioitu kasvavat tarpeet, lohkaisevat huomattavan osan määrärahoista ja uusia koulutushankintoja voidaan tehdä vuonna 2016 hyvin vähän ja vain osaan yritysten yhteishankintakoulutuksen tarpeista voidaan vastata. Talousarvioesityksessä Pohjoiskalotin koulutussäätiöltä hankittaviin koulutuksiin esitetty määräraha 1,5 milj. euroa ei tule riittämään kuin hieman yli 60 opiskelijapaikan hankkimiseen valtiosopimuksessa kaavailun 80 paikan sijasta. Lapin ELY-keskuksen ei pysty enää jatkossa aiempien vuosien tapaan rahoittamaan lisärahoitustarvetta momentin kokonaismääräraha-kehityksen edelleen pienentyessä.

Määräraha ei riitä uusiin työvoimapolitiisiin hankkeisiin

Niukka määrärahataso tarkoittaa lisäksi, että ensi vuonnakaan Lapin alueella ei voida käynnistää yhtään uutta työllisyyspoliittista hanketta. Vastaava tilanne on ollut tänä vuonna. Työllisyyspoliittisia hankkeita ovat perinteisesti hallinnoineet kolmannen sektorin toimijat ja kohderyhmänä ovat olleet heikommassa asemassa olevat, joille on hankkeiden kautta voitu järjestää työtä ja koulutusta sekä näiden kahden yhdistäviä malleja. Lisäksi hankkeet ovat voineet järjestää palveluiden ohessa henkilökohtaista ohjausta ja tukea.

Kun huomioidaan, että työvoimapolitiittisena hankkeena rahoitetut kuntakokeiluhankkeet päättyvät, myös tämä tuo paineita pitkään työttömänä olleiden määrän kasvuille.

2. Budjetin vaikutukset nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyteen

Vaikutukset nuorisotyöttömyyteen ja nuorisotakuun toimeenpanoon

Budjetin laskevat kehykset vähentävät mahdollisuuksia tarjota nuorille palveluja ja nuorten työttömyys jatkaa kasvuaan ja aktivointiasteet pysyvät alhaisina. TE-palvelujen puute vie pohjaa nuorisotakuun toimeenpanolta. Erityisen haasteellisessa asemassa ovat koulutetut nuoret, joilla ei ole työkokemusta sekä ne kouluttamattomat nuoret, joille esimerkiksi oppisopimus on ainoa vaihtoehto ammatin hankkimiseksi.

Vailla koulutusta oleville, aikaisemmat opinnot keskeyttäneille tai pienellä paikkakunnalla asuville, oppisopimus on usein hyvä vaihtoehto hankkia ammatti tai syventää ammatillista osaamista. Koulutetuilla nuorilla puolestaan palkkatuen myöntäminen rekrytointitukena on usein perusteltua, koska sitä kautta nuori saa työkokemusta ja voi jalostaa koulutuksen kautta hankitut valmiudet ammatissa tarvittavaksi osaamiseksi.

Määrärahojen taso heijastuu kaikkiin palveluihin: ammatilliseen työvoimakoulutukseen, palkkatukeen, ostopalveluihin sekä henkilökohtaiseen palveluun, joita kaikkia tarvitaan polkujen rakentamisessa työelämään ja koulutukseen. Lopullinen alueellinen jako voi tarkoittaa, että palkkatuen osalta käytetään erittäin tiukkaa harkintaa nuorille tai nuoret joudutaan jättämään palkkatuen ulkopuolelle, jos nykyiset korvamerkinnot säilyvät.

Koulutettujen nuorten osalta heikennyksenä nähdään työelämävalmennuksen poistuminen TE-toimiston palveluvalikoimasta vuoden 2013 alusta lähtien. Työelämävalmennuksella oli hyvä vaikuttavuus ja se oli erinomainen palvelu saada nuori tutustumaan työhön ja työyhteisöön. Palvelu oli erittäin tärkeä väline koulutettujen nuorten työllistymiseksi ja se ei ollut riippuvainen TE-toimiston 51 momentin määrärahoista. Uudessa palveluvalikoimassa työkokeilulla voidaan vastata kouluttamattomien nuorten tarpeisiin tutustua ammatteihin, mutta sillä ei voida tukea valmistuneita nuoria työllistymään.

Huomioiden, että TE-palveluilla voidaan vastata huonosti nuorten palvelutarpeisiin, tarvitaan yhteistyötä ja verkostoitumista muiden toimijoiden kanssa erilaisten aktiviteettien järjestämiseksi ja hankkeiden aikaan saamiseksi. Aktiviteettien kehittäminen ja voimavarojen yhdistäminen tuottaa lisäarvoa asiakkaalle mielekkäänä tekemisenä, mutta ei tue välttämättä nuoren työllistymistä tai kouluttautumista. Näillä aktiviteeteilla ei myöskään voida vaikuttaa nuorisotyöttömyyteen eikä aktivointiasteeseen, koska niitä ei katsota työllistymistä edistäviksi palveluiksi.

Nuorten mahdollinen syrjäytymiskehitys alkaa varsin pian, mikäli nuorelle ei ole mahdollisuutta tarjota työtä, koulutusta tai muita työllistymistä edistäviä palveluja mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Tästä johtuen nuorille tulisi voida tarjota palvelutarpeen mukaisia palveluja heti työttömyyden alkaessa. Palveluja tulisi olla monipuolisesti tarjolla ja niiden ei saisi olla niin riippuvaisia TE-toimiston määrärahoista siten kuin ne nyt ovat.

Vaikutukset pitkäaikaistyöttömyyteen

Heikosta työmarkkinatilanteesta johtuen työttömyydet ovat pitkittyneet kaikilla aloilla. Valu-maa pitkäaikaistyöttömyyteen ei ole saatu pysäytettyä tilanteessa, jossa määrärahojen ja

palvelujen kohdentamisen painopisteenä ovat olleet pitkään työmarkkinatukea saaneet tai muutoin erittäin heikossa työmarkkina-asemassa olevat. Vuoden 2015 aikana pitkäaikaistyöttömyyttä ennaltaehkäisevään työhön ei ole ollut juurikaan TE-toimiston henkilöstö-resursseja eikä myöskään palveluja.

Tämän ennaltaehkäisevän työn puute tulee näkymään vuoden 2016 aikana mahdollisena pitkäaikaistyöttömyyden kasvuna, mutta erityisesti rakenteellisen työttömyyden kasvuna. Mikäli huomattava osa määrärahoista edelleen kohdennetaan tämän vuoden mukaisiin kohderyhmiin, virta pitkäaikaistyöttömyyteen jatkaa kasvuaan vielä voimakkaampana.

Panostaminen kaikista heikoimmassa asemassa oleviin on vähentänyt yrityksiin työllistämistä ja lisännyt kuntien sekä yhdistysten, järjestöjen ja säätiöiden työllistämistä, joissa perinteisesti vaikuttavuus on varsin heikkoa. Heikko vaikuttavuus näkyy rakenteellisessa työttömyydessä palvelulta työttömäksi jäävien määrän kasvuna.

Kaikista heikoimmassa asemassa oleville kohdennettavilla yksittäisillä palveluilla hyvin harvoin voidaan tosiasiallisesti edistää heidän työllistymistään avoimille työmarkkinoille. Palvelujen kohdentaminen usein jää pelkäksi tekohengitykseksi, jolla saadaan pientä helpotusta yksilölliseen akuuttiin tilanteeseen sekä kuntien ahdinkoon, joka liittyy työmarkkinatuen maksuosuuden laajenemiseen, mutta ei johda pysyvämpiin ratkaisuihin.

Mikäli oikeasti halutaan vaikuttaa pitkäaikaistyöttömyyteen pysyvästi, pitkäaikaistyöttömien moninaiisiin palvelutarpeisiin tulisi kehittää ja kohdentaa erilaisia palveluja. Palvelujen kohdentamisen lähtökohta pitäisi olla pyrkimyksessä vaikuttavuuteen. Esimerkiksi yrityksiin työllistäminen tulisi kohdentaa niihin pitkään työttömänä olleille, joilla on osaaminen kunnossa ja joilla on riittävästi työkokemusta. Työvoimakoulutuksen osalta niin ikään kohderyhmäksi tulisi valikoida ne henkilöt, joilla on koulutuksen jälkeen joko tuetusti tai ilman tukea realistiset mahdollisuudet sijoittua työelämään.

Niukentuvat määrärahat ja pyrkimys vaikuttavuuteen edellyttävät työnhakijoiden palvelutarpeiden kokonaisvaltaisempaa tunnistamista sekä yhteistyön lisäämistä muiden toimijoiden kanssa palvelutarpeisiin vastaamiseksi. Asiakkaiden kaikkiin palvelutarpeisiin ei voida vastata TE-palveluilla. TE-palvelujen tueksi ja lisäksi tarvitaan uudenlaisia palveluja, joita kehitetään yhteistyössä muiden kanssa esimerkiksi osana hankkeita tai työvoiman palvelukeskuksen toimintaa.

Osalla heikommissa asemassa olevista ei ole realistisia mahdollisuuksia työllistyä avoimille työmarkkinoille pitkänkään palvelupolun kautta. Esimerkiksi asuinpaikka tai muu elämäntilanne voivat muodostua esteeksi työhön tai koulutukseen lähtemiselle. Lisäksi terveydelliset tekijät tai puutteet toimintakyvyssä voivat estää työllistymisen palkkatyöhön. Näihin tilanteisiin tulisi luoda kuntouttavan työtoiminnan erilaisia muotoja tai muita osallisuutta lisääviä palveluja, joilla työ- ja toimintakyky sekä yleisiä yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia voidaan ylläpitää. Myös kuntien terveystalouksille on tarpeita enemmän kuin palveluja on tarjolla.

On oletettavaa, että mikäli TE-toimiston määrärahoista riippumattomia palveluja ei ole saatavilla, kuntien maksuosuuksien työmarkkinatuesta kasvaa.

3. Muita kehittämistarpeita, jotta aktiivoinnissa onnistutaan

Toimeentulojärjestelmät eivät tue nykyisellään työllistymistä ja osallistumista

Budjetin keskeinen lähtökohta on, että ihmisiä palkitaan ahkeruudesta, työstä ja toimeliaisuudesta. Tavoitteen toteutumiseksi eri sosiaaliturvajärjestelmän kaipaavat yksinkertaistamista ja yhteensovittamista sekä ajantasaistamista.

Nykyinen työttömyysturvaa koskeva lainsäädäntö ja siihen liittyvä normisto ei vastaa tämän päivän työelämän ja työmarkkinoiden tilannetta. Järjestelmä soveltuu huonosti kannustamaan yksittäisiä henkilöitä yrittäjyyteen, toimeliaisuuteen tai edes työn vastaanottamiseen.

Esimerkiksi

- 12 kilometrin työmatka voi olla pätevä syy kieltäytyä työstä, jos henkilöllä ei ole omaa autoa käytettävissä ja julkiset yhteydet puuttuvat tai ne yhteydet ovat harvat
- yrittäjyyden aloittamiseen, mutta myös päättymiseen liittyvät työttömyysturvan saamisen edellytykset ovat tiukat eivätkä mahdollista riittävän joustavia siirtymiä yrittäjyyden ja työttömyyden välillä
- työllistymistä edistävien palvelujen tarjoaminen asiakkaalle tulee nykyisellään perustua aina työllistymissuunnitelmaan ja suunnitelmien ajan tasalla pitäminen nähdään hitaana ja kankeana osin myös turhana hallinnollisena työnä huomioiden, että tilanteet ja palvelutarpeet muuttuvat
- työllisyysmäärärahojen painotuksissa sekä tasossa tapahtuvat muutokset heijastuvat TE-toimistojen toimintaan ja vaikeuttavat toiminnan pitkäjännitteistä suunnittelua

Toimeentulojärjestelmien yhteydessä tulisi arvioida myös nykyistä seuraamusjärjestelmää, joka viime kädessä perustuu työnhakijoiden vapaaehtoisuuteen palveluihin osallistumisessa huomioiden, että palveluista tulee aina sopia osana työllistymissuunnitelmaa.

Digitalisaation kehittyminen mahdollistaa henkilöstöresurssien kohdentamisen asiakasohjaukseen

Huomioiden, että TE-toimistojen henkilöstön määrä vähenee ja työnhakijoiden määrä kasvaa, digitalisaation kautta voidaan ohjata henkilöstöresurssien käyttöä tulokselliseen toimintaan.

TE-toimistojen asiakastietojärjestelmän, verkkopalveluiden ja monikanavaisuuden kehittäminen ovat välttämättömyys, jotta henkilökohtaisessa palvelussa työnhakijoille voidaan aidosti keskittyä asiakasohjaukseen ja asiantuntijatasoiseen palveluun sen sijaan, että työaika menee rutiinien hoitamiseen. Verkkopalvelut on kehitettävä asiakkaalle helpoksi, joustavaksi ja houkuttelevaksi tavaksi hoitaa omia asioita.

Osa palveluista voidaan automatisoida kokonaan ja huomattavaa osa on mahdollista yksinkertaistaa. Esimerkiksi sähköisillä lomakkeilla voidaan nopeuttaa päätöksentekoprosesseja. Kansalaisen asiointitilin käyttöönottoa tulisi kiirehtiä niin, että verkkopalveluihin saataisiin lisää vuorovaikutteisuutta ja erilaisten asiakirjojen lähettäminen TE-toimistoon olisi mahdollisimman yksinkertaista ja nopeaa.

Aktiiviraha mahdollistaisi palvelujen käytön riippumatta momentin 51 määrärahoista

TE-palveluiden näkökulmasta yksi vastaus määrärahojen riittämättömyyteen on nykyisen työttömyysturvan muuttaminen aktiivirahaksi, jota työnhakija voi hyödyntää työllistymisen ja osaamisen kehittämisen tukena ja apuna.

Työttömyysturvalla tulisi olla nykyistä joustavammat mahdollisuudet osallistua erilaisiin aktiivipalveluihin, kokeilla yrittäjyyttä, tutustua työpaikkoihin ja työelämäänsä sekä kehittää osaamista. Lisäksi työttömyysetuus tulisi voida aktivoida yritykselle maksettavaksi palkkatueksi esimerkiksi tietyn mittaisen työttömyyden jälkeen.

Aktiivikäyttöön liittyvän järjestelmän tulisi olla selkeä ja yksinkertainen asiakkaalle, palvelun järjestävälle taholle ja TE-toimistolle. Järjestelmän lähtökohtana tulisi olla, että henkilö on valmis ottamaan vastaan työtä ja hänen tarvitsemaansa koulutusta aktiivitoimenpiteen aikana, jos hänelle sellaista tarjotaan.

Lapin elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskus,
ylijohtaja

Pirkko Saarela

Lapin työ- ja elinkeinotoimisto,
johtaja

Marja Perälä